

Vegakerfið 2012

Flokkun vegakerfisins

Samkvæmt vegalögum (nr. 80/2007) er vegakerfi landsins skipt upp í þjóðvegi, sveitarfélagsvegi, almenna stíga og einkavegi, þar sem þjóðvegir og sveitarfélagsvegir skulu mynda eðlilegt og samfellt vegakerfi til tengingar byggða landsins.

Kortið á bls. 6-7 sýnir hvernig þjóðvegakerfinu er skipt upp í flokka þ.e. stofnvegi, tengivegi, héraðsvegi og landsvegi. Auk þess eru stofnvegir á hálendi merktir sérstaklega en þeir eru opnir fyrir umferð á sumrin.

Nesbraut (49) í Reykjavík (Hringbraut), stofnvegur.

Hringvegur (1) í Suðursveit, stofnvegur.

Þjóðvegir

Vegagerðin er veghaldari þjóðvega en í veghaldi felst forræði yfir vegi og vegsvæði, þ.m.t. vegagerð, þjónusta og viðhald vega. Þjóðvegir eru þeir vegir sem ætlaðir eru almenningi til frjálsrar umferðar, haldið er við af fé ríkisins og upp eru taldir í vegaskrá. Þjóðvegum er skipað í flokka samkvæmt eftirfarandi reglum:

Vestfjarðavegur (60) í Dynjandisvogi, stofnvegur.

Kjalvegur (35), stofnvegur um hálendi.

Stofnvegir

Stofnvegir eru hluti af grunnkerfi samgangna eins og það er skilgreint í samgönguáætlun hverju sinni. Til stofnvega teljast vegir sem tengja saman byggðir landsins. Við það vegakerfi sem þannig fæst skal tengja þéttbýlisstaði með um það bil 100 íbúa eða fleiri. Til stofnvega teljast einnig umferðarmestu vegir sem tengja saman sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu. Einnig vegir á hálendinu sem mikilvægir eru fyrir flutninga og ferðapjónustu. Þar sem stofnvegur endar í þéttbýli skal hann ná að fyrstu þvergötu sem tilheyrir gatnakerfi þéttbýlisins og enda þar. Þó er heimilt að láta stofnveg ná til flugvallar og hafnar sem mikilvæg eru fyrir ferðapjónustu og flutninga.

Stofnvegir um hálendi

Hluti stofnvegakerfisins liggur um hálendið en eðli málsins samkvæmt er þjónusta við þá minni en aðra stofnvegi og eru þeir lokaðir yfir veturinn.

Tengivegir

Tengivegir eru vegir utan þéttbýlis sem liggja af stofnvegi á stofnveg eða af stofnvegi á tengiveg og eru a.m.k. 10 km langir, vegir sem tengja landsvegi við stofnvegi, vegir sem ná til þéttbýlisstaða með færri en 100 íbúa og tengja þá við stofnvegakerfið, vegir að helstu flugvöllum og höfnum sem mikilvægar eru fyrir flutninga og ferðapjónustu, og vegir að ferjuhöfnum ef þeir eru ekki stofnvegir, vegir að þjóðgördum og innan þeirra og vegir að fjölsóttum ferðamannastöðum utan þéttbýlis. Þar sem tengivegur endar í þéttbýli skal tengja hann fyrstu þvergötu sem tilheyrir vegakerfi þéttbýlisins og enda þar.

Mjóafjarðarvegur (953), tengivegur.

Klofningsvegur (590), tengivegur.

Eyjaafjarðarbraut vestri (821), tengivegur.

Vegur að Grænuhlíð í Lóni, héraðsvegur.

Ingjaldssandsvegur (624), héraðsvegur.

Staðarbraut (854), héraðsvegur.

Skarðsvegur (793) Siglufjarðarskarð, landsvegur.

Brúarvegur (907), landsvegur.

Jökulhálsleið (570), landsvegur.

Héraðsvegir

Héraðsvegir eru vegir sem liggja að býlum, atvinnu-starfsemi, kirkjustöðum, opinberum skólum og öðrum opinberum stofnunum utan þéttbýlis sem ákveðnir eru á staðfestu skipulagi og taldir upp í vegaskrá. Jafnframt er heimilt að taka í tölu héraðsvega vegi að sumarbústaða-hverfum sem tengja að minnsta kosti 30 bústaði við þjóðveg.

Landsvegir

Landsvegir eru vegir yfir fjöll og heiðar sem ekki tilheyra neinum af framangreindum vegflokkum og aflagðir byggðavegir á eyðilendum. Á vegum þessum skal yfirleitt einungis gera ráð fyrir árstíðabundinni umferð og minna eftirliti og minni þjónustu en á öðrum þjóðvegum.

Almennir stígar, sveitarfélagsvegir og einkavegir

Sveitarfélagsvegir eru vegir innan þéttbýlis sem ekki teljast þjóðvegir skv. 8. gr., eru í umsjá sveitarfélaga og ætlaðir almenningi til frjálsrar umferðar. Almennir stígar eru reiðstígar, göngu- og hjólréiðastígar sem ætlaðir eru almenningi til frjálsrar umferðar og haldið er við af fé ríkis eða sveitarfélaga. Einkavegir eru vegir sem hvorki teljast þjóðvegir né sveitarfélagsvegir og eru í eigu einstaklinga, fyrirtækja eða opinberra aðila.

Veghaldari ber ábyrgð á veghaldi vegar. Við veghaldið skal gæta umferðaröryggis og að umferð eigi greiða og góða leið um vegi að teknu tilliti til umhverfis-, náttúru- og minjaverndar í samræmi við kröfur sem leiðir af gildandi lögum á hverjum tíma. Vegagerðin er veghaldari þjóð-vega, sveitarfélög eru veghaldarar sveitarfélagsvega og eigendur einkavega hafa veghald þeirra.

Göngubrú yfir Nesbraut (49) í Reykjavík (Hringbraut).

Reiðvegur við Kaldadalsveg (550) hjá Bolabás.

Vestmannaeyjaferjan Herjólfur.

Styrkir til samgönguleiða

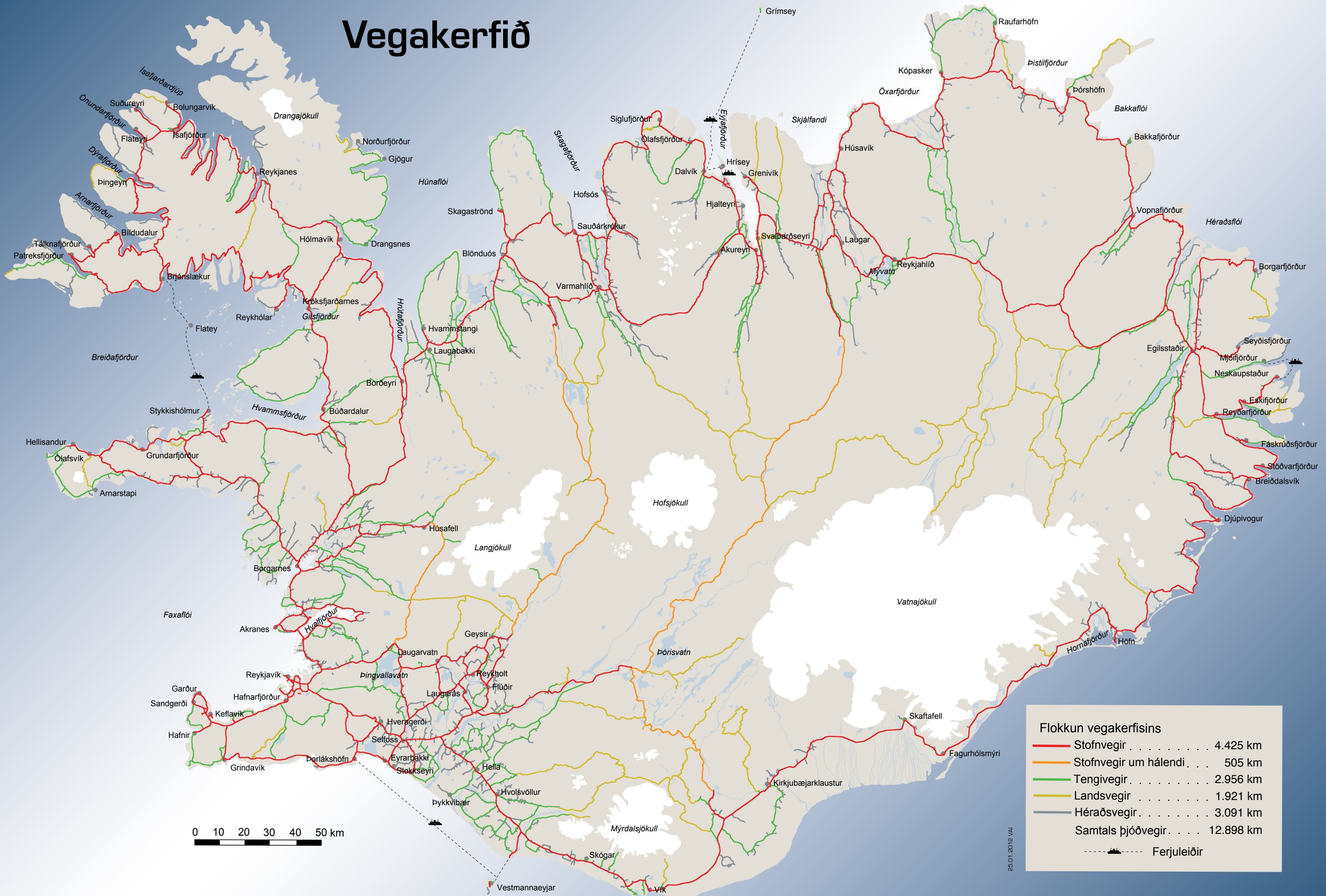
Í samgönguáætlun er heimilt að ákveða fjárveitingu til að styrkja tiltekna samgönguleiðir sem ekki falla undir skilgreiningar vega samkvæmt vegalögum. Heimilt er að binda styrkveitingu skilyrði um afnot vegar og merkingu hans.

Í samgönguáætlun er einnig heimilt að veita fé til almennra reiðstíga samkvæmt sérstakri áætlun sem gerð skal að höfðu samráði við samtök hestamanna og sveitarfélög. Þá er heimilt að veita fé til almennra hjólréiða- og göngustíga meðfram umferðarmestu þjóðvegum samkvæmt sérstakri áætlun sem gerð skal að höfðu samráði við sveitarfélög.

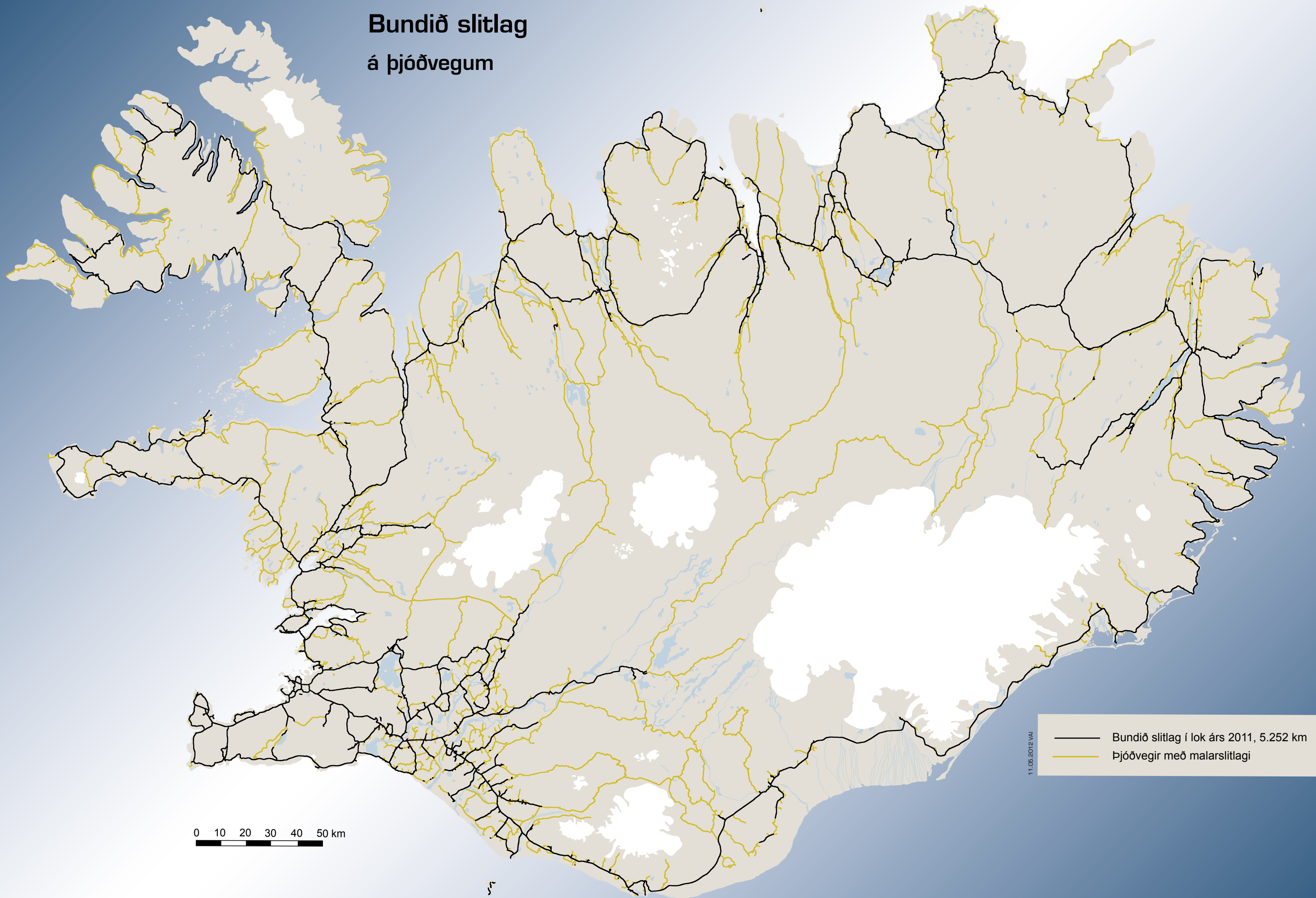
Ferjur

Í samgönguáætlun er heimilt að ákveða fjárveitingu vegna kostnaðar við ferjur til flutnings á fólki og bifreiðum yfir sund og firði enda komi ferjan í stað vegasambands um stofnveg eða tengiveg að minnsta kosti hluta úr ári.

Vegakerfið

Bundið slitlag á þjóðvegum

0 10 20 30 40 50 km

11.05.2012 VAI

— Bundið slitlag í lok árs 2011, 5.252 km
— Þjóðvegir með malarslitlagi

Veggöng, stærstu brýr og nokkrir fjallvegir

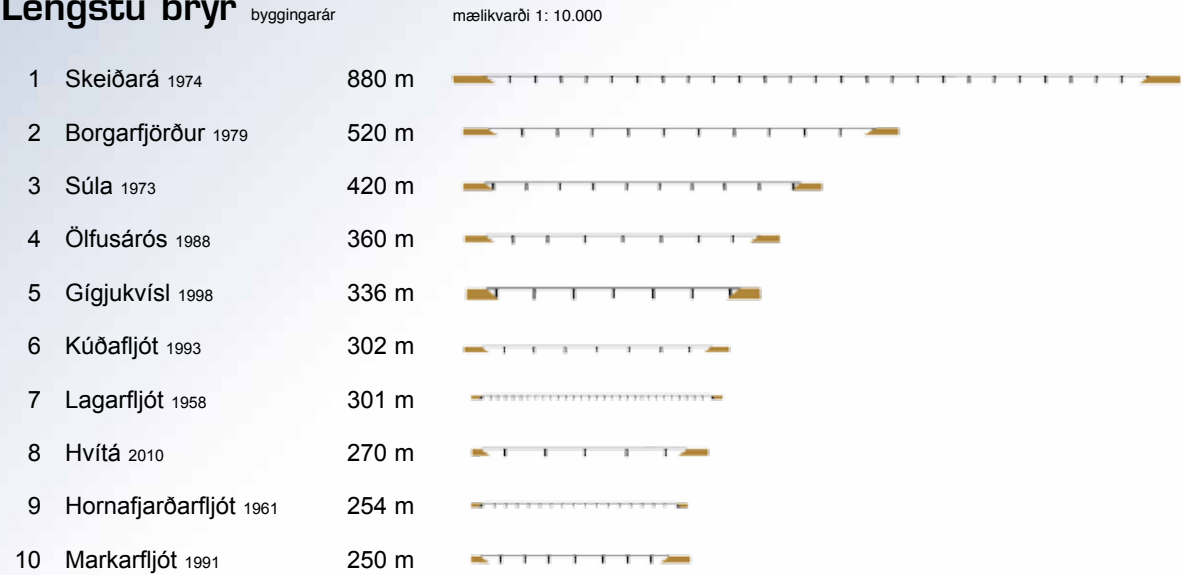
Þessi opna sýnir yfirlit vegganga, nokkurra fjallvega og stærstu brúa á þjóðvegum. Stærðir mannvirkjanna eru sýndar með einföldum táknum sem eru í réttum hlutföllum innbyrðis.

Brýr eru taldar upp eftir lengd og flatarmáli akbrautar. Lengsta brú landsins, Skeiðarárbrú, er að mestu leyti með einbreiðri akbraut og því telst Borgarfjarðarbrú stærst ef miðað er við flatarmál akbrautar.

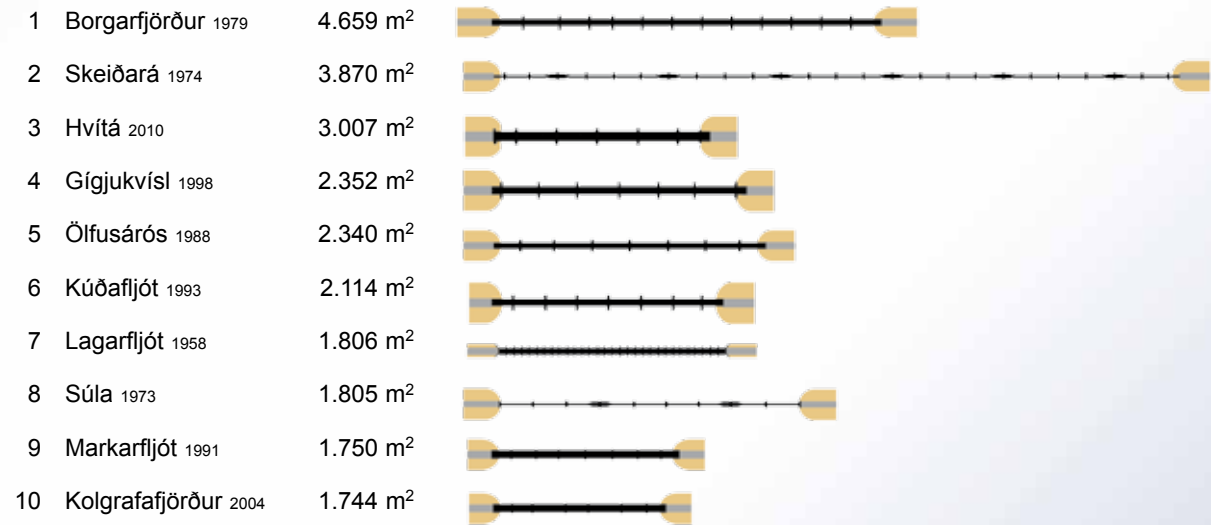
Lengstu veggöng frá munna til munna eru Héðinsfjarðargöng, Ólafsfjarðarleggur, 7.100 metrar. Næst koma göng undir Breiðadals- og Botnsheiði á milli Breiðadals og Botnsdals, 7.057 metrar. Héðinsfjarðargöng eru í tveimur leggjum og ekið um Héðinsfjörð. Veggöng undir Hvalfjörð eru í eigu Spalar ehf. og rekin með veggjaldi.

Á línuriti er sýnd hlutfallsleg hæð 18 fjallvega í metrum yfir sjávarmáli. Vegur yfir Reynisfjall við Vík í Mýrdal er ekki nema 119 m y.s. en er samt hæsti hluti vegarins á milli Hveragerðis og Hafnar í Hornafirði. Hæst er farið á þjóðvegi á landinu á Sprengisandsleið á Nýjabæjarafretti, 940 m y.s.

Lengstu brýr

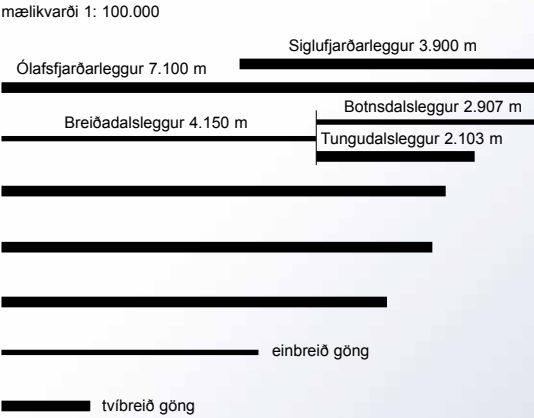

Mesta flatarmál akbrautar á brú

Veggöng

1	Héðinsfjarðargöng 2010	11.000 m
2	Breiðadals- og Botnsheiði 1996	9.160 m
3	Fáskrúðsfjarðargöng 2005	5.900 m
4	Hvalfjörður 1998	5.770 m
5	Bolungarvíkurgöng 2010	5.400 m
6	Ólafsfjarðarmúli 1991	3.400 m
7	Almannaskarð 2005	1.300 m
8	Strákagöng 1967	800 m
9	Oddsskarð 1977	640 m
10	Arnarneshamar 1948	30 m

Vegagerðin

Borgartúni 7, 105 Reykjavík

Sími: 522 1000

Veffang: www.vegagerdin.is

Netfang: vegagerdin@vegagerdin.is

Upplýsingar um færð, sími: 1777